

DE NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTSPRIJS

Voor de Stad ..... / 12,-
Franco per post ..... / 14,-

(Verschijnt driemaal ter week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag)

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATII.

ADVERTENTIEN

15 cent de regel
behalve 35 cents regel.

Wee hem, die het groote kwaad, valsche ijver met religiehaat, jaren lang, in ons goede Nederland schier uitgedoofd, van nieuw aanblaast! Hij is zijner kerk tot schande en den staat tot verderf.

KRAAK.

Aldus sloot over een' tijd zeker Protestantisch Weekblad een artikel, waarin men hulde brengt aan eendragt en verdraagzaamheid. Zeker, Ja, dachten wij bij deszelfs lezing, Wee hem, die zoo iets bestaat! Maar wie dachten wij almede, wie is zulk een slecht Christen, zulk een snood burger? Wij sloegen een blik in het versche verleden, en wij hebben ons afgevraagd: Wie deden bij de herziening der Grondwet eenen eisch, die honend was voor de halve natie, en wilden het regerend Hoofd van den staat aan zekere Godsdienstgezindheid vastkluisteren, hoedanig ook overigens zijne overtuiging mogte wezen? Wie raaden tegen Koning Willem I., dien vroeger schier vergoddelijkten, toen deze zoude gebruik maken van een regt, het regt des huwelijks, dat geen mensch ter wereld betwist aan den geringsten werkman? Wie lieten toen verontrustende kreeten en zelfs openlijke bedreigingen van rustverstoring hooren? -- Wie schreeuwden tegen de mildere beginselen, naar welke het verlichtste deel der natie het lager onderwijs wenschte geregeld te zien? Wie bestormden toen met hunne drogredenen het natuur- Gods- en staatsregt der gemoedelyke Ouders, die meer godsdienatigen waarborg bij de onderrigting hunner kinderen begeerden? Wie verrijdelten het goede, waarnaar menig geweten reikhalsde, en werden de oorzaak van den halven maatregel, waarover ook de weldenkende Protestant te onvrede is. -- Wie ijverden tegen de uitvoering van een wettig gealoten Concordaat, en veroorloofden zich zelfs grofheden tegen een beroovden diplomaat. een zaakgelastigde aan ons Hof? Wie zijn het, in één woord, die sinds het tijdstip, dat de afgebeelde vrede gemeenschappelijke vergelding scheen te beloven voor het goed en bloed, dat gemeenschappelijke vaderlandsliefde had geofferd, voor allen dank de Katholieke weerhelt met smaad en laster hebben bejegend? -- Ach onpartijdige lezer! ik zal ze niet noemen de stichters van het kwaad, de aanblazers van den religiehaat; uw hart heeft ze reeds gebrandmerkt! -- En ziet, wat er thans rondom ons omgaat. Wij

mogen het niet ontveinzen: spot en verachting treft hem, die zich Evangelisch noemt, wanneer zijn Evangelie een waajer is, waarachter broederhaat gevoed wordt. -- Welnu als men eenvoudige protestanten door allerlei slinksche middelen tegen de Katholijken opruit; is dat vredelievend? Als men schreeuwt over Pauselijke overheersching zonder een enkel bewijs daarover aan te voeren; als men raast over een woedend Jeuitismus, zonder dat men hiervan eenig spoor aanwijst; als men buldert tegen drijverij van Katholieke Priesters, die men nergens de wet ziet overschrijden; -- is dat eendragt bevorderend? -- Als men de Katholieke leer verdraait, den Katholijken broeder scheldt, als afgodendienaar; en het protest sedert eeuwen daartegen opgeteekend, blindelings blijft afslaan: -- als men verhevene kerkplegtigheden van den Roomschen landzaat bespuaalt; het Katholijk opperhoofd dat de kieschheid onzer gewetens regelt, oamdoogenloos door het slijk hault; -- is dat broederloovend? Ja, waarlijk het voegt wel aan niemand minder het Evangelie des vredes te prediken, dan aan hen die de onzele taak op zich genomen hebben, den Katholijke bij voorkeur te grieven, in hetgeen hem het dierbaarste is; die b. v. eene Missie, gegeven door Paters van Witten, den onkundigen als een aan oproer grenzend werk afschelden, en zelfs van genomen voor behoedmiddelen gewagen; terwijl de getuige eener Missie, zou hij ten minste ndg eenig oog heeft om te zien daarin niets anders opmerkt dan ernstige aandoevingen; stille godsvrucht, smikken en tranen, die den vermorzelden Katholijk bewegen, om ook als burger zich nauwer aan zijne pligten te verbieden, ook aan Protestant en Jood, aan Koning en regering terug te geven, wat behoerde. Is zulks dan niet, ten koste der heilige waarheit, tegen beter weten in, vuigen laster ditspawen tegen eene zalfge oefening, die, daar zij vol troost en heil is voor het geweten, ook hierdoor alleen reeds allerheilzaamst op den staat terugwerkt? Ach, als men opregt naar broederliefde streeft; waarom kouden dan die spreekwoorden van Bartholomeus-nacht, Inquisitie, middel-eeuwse geest te voorschijn uit sommige hersenen, zoo menigmaal daarin het luiverig denkbeeld oprust eener mogelijke Katholieke gelijkheid? Waarom doet men afgeslepen

sprookjes gelden, zonder zin en toepassing in de huidige Wereld, die niets meer getuigen dan de verregaande liefdeloosheid van een dwazen zegsman jegens den Katholijken medeburger? Waarom moet men zijn *Carthago Delenda* maken van die gehate Pauselijke Kerk? -- En in dit oogenblik wil, ik weet niet welke staatkunde de leden der Katholieke Kerk van hun Hoofd afscheuren, het heilig regt der gewetensvrijheid verkrachten, het beëdigd regt der grondwet vertreden, het land in onrust en rampen sleuren, en wat doen zij wien eens den wensch naar verdraagzaamheid ontglipte? Zij stemmen mede in de ongrondwettigheid, zij gunnen den Katholijken broeder het dringend kwaad uit tousteren haat van religie. -- Wij verkondigen het luide; die vrede is niet gestoord door hen, die immer blijven redeneren met de Grondwet en het Evangelie in de hand; maar wel door hen, die sinds eenen tijd hunnen toon ten minste een octaaf boven den echten zin van Grondwet en Evangelie houden aangestemd. Hen vooral, aan wier blad wij het bovenstaande motto ontleenden, durven wij onder het oog brengen, dat noch de de doctorsmuts onfeilbaar, noch de bef onzondigbaar maakt. Wij raden hun met al den ernst van ons gewoede in het belang van den lieven vrede, aan, dat zij eens tot zich inwaarts keeren, dat zij hun geweten regtzinnig raadplegen, dat zij de drijfveer hunner schrijverij beschouwen, en alzoo met de hand op de borst nadenken op het ontzettend *wee*, dat *woegt op hem, die het groote kwaad, valsche ijver met religiehaat, van nieuw aanblaast, en die van zich maakt de schande zijner kerk, het verderf van den staat!*

J

TURKIJE

Men schrijft uit Konstantinopel:

De Amerikaansche missionarissen die met hunne huisgezinnen zich met groote kosten in verscheidene jaren alhier gevestigd hebben, zijn er in geslaagd om door geld en beloften een groot getal Schismatieke Armeniers te winnen. Maar deze hebben hun zeer verlegen gemaakt met hun te verzoeken hun eopen patriarch, een bisschop, priesters, diakens en eene kerk te geven. Zij zijn nog niet ver genoeg in hunne hervorming gegaan om eene godsdienst te kunnen begrijpen, die van alle kerkelijke en uitwendige vormen berijft is.

Hoe verwonderd zij zijn toen zij zagen dat de protestantsche missionarissen hunne verzoeken...

Intusschen hebben de nieuwbekeerden, om zich te troosten, verzocht om ten minste onder de geestelijke bescherming gesteld te worden...

Wat gebeurt er? De verdeeling grijpt stand onder hun. Zij, wier jaarlijksch pensioen het ontfaikende geloof niet staande kan houden...

PRUISSEN

PARTICULIERE CORRESPONDENTIE.

KEULEN 4 December. Ik haast mij u in het kort een en ander te schrijven, waaruit gij zult kunnen opmaken dat hier gewerkt wordt...

ENGELAND,

LONDEN 2 December. Men leest in de Morning Chronicle: »De Roomsche Katholiken gaan voort met op alle plaatsen der beide eilanden niet alleen nieuwe kerken, maar ook nieuwe kloosters te stichten...

millioen van het land van Canton, oeg, dan heeft Engeland voor Oorlogskosten 45 millioen guldens ontvangen...

Het voornaamste is te weten, of de vrede met China gesloten, duurzaam zal zijn; en of Engeland er ten minste eenigen der voordeelen van trekken zal...

Tot nog toe schijnen de Chinezen hun traktaat te zullen opvolgen, maar zij zijn nog niet bekomen van de schrik, die de voordeelen der Engelschen, de Superioriteit der artillerie, en het nuttige effect der stoombooten...

Caboul is ingenomen door het korps van den Generaal Pallock. De troepen die de oorlog in Afghanistan gevoerd hebben, 18,000 man onder de Generaals Pallock en Nott moesten den 10 Caboul verlaten...

SPANJE.

Toen zich eenige gedeputeerden van Katalonie in den ochtend van den 22 den Regent te gemoet begeven hebben, heeft een hunner Z. Exc. verzocht onderscheid tusschen de schuldigen en onschuldigen te maken...

FRANKRIJK

Zaken van Servie. Men meldt van de grenzen van Turkije den 21 November: »Het is aan zeventien officieren van het Servisch leger, die te Poscharevat gevangen genomen waren, wegens hunne gehechtheid aan de zaak van Prins Michel, gelukt te ontsnappen...

PARIS 6 Dec. Men verneemt dat de Graaf de Montalembert, pair van Frankrijk, gevaar geloopt heeft met zijne geheele familie dicht bij het eiland Madera te vergaan.

Het schip waarop hij zich bevond is door een hevige storm aangetast geworden. Hij heeft de haven bereikt op een wonderbaarlijke wijze maar geheel en al ontsaand.

Te Marseille is den 2 dezer de stoomboot Mercurio aangekomen; dezelve had Barcelona aangedaan en genoeede stad den 1 dezer om 5 ure 's morgens verlaten.

Den geheelen dag van den 30 November was met onderhandelingen doorgebracht, tusschen de nieuwe Junta en Espartero, die zich te Sarria bevond.

De Junta maakte de volgende bedingen voor de Capitulatie van Barcelona: »Verwdering van Zurbano; inoefening van van Halen en van den Chef politique; verwisseling van garnizoen; behoud van de tegenwoordige organisatie van de nationale garde...

Wij gelooven niet dat deze condities door den Regent aangenomen zullen worden; hij zal waarschijnlijk eene geheele onderwerping zonder bedingen eischen, en wij twifelen niet onder de tegenwoordige toestand van zaken, dat de inwoners van Barcelona daarin toestemmen zullen.

Eene andere Correspondentie uit Marseille bevat nog het volgende:

Men verzekerde hier gisteren, bij aankomst van de Mercurio, dat te Barcelona alles geëindigd is, de raadgevende Junta verenigt met de commissie van de Nationale Militie die de bisschop van Barcelona aan hun hoofd hadden, heeft omtrent de onderwerping van de Stad, met den Regent onderhandeld.

De Junta, zegt men, heeft de bedingen die hem voorgeschreven zijn, waarvan een van de voornaamsten bestaat in de ontwapening van een groot gedeelte van de Nationale Garde aangenomen.

Te Perpignan komen voortdurend Spaansche Emigranten, niet alleen van Barcelona maar ook van andere steden, aan, de vrees voor politieke vrees doet al degenen die met de beweging ingestemd hebben, vlugten.

Op de wegen ontmoet men talrijke vervoeren, die zich op allerhande soort van rijtuigen naar de fransche Grenzen begeven.

De geringste kar wordt bijna tegen goud opgewogen. De naam van Zurbano alleen boezemt men in, en men kan zeggen, dat geheel Katalonie op dit oogenblik met angst bezielde is.

PARIS 7 December. Wij hebben heden tijdingen uit Barcelona ontvangen tot aan den 2. ten 5 ure des avonds. Twee deputatiën, door den junta naar den regent gezonden, zijn niet ontvangen geworden. De voorwaarden welke zij den vorigen dag hebben willen opleggen zijn verworpen geworden. De regent heeft hun te kennen gegeven, dat indien de stad zich den 3 ten tien ure des morgens niet op genade had overgegeven, het bombardement aldan een aanvang zou nemen.

De stoomboot welke de brieven naar Port Vendres heeft overgebracht, heeft Barcelona eerst den 3 ten 3 ure des morgens verlaten. Een hundert officieren der vrije corps waren met de officieren op dit vaartuig ingescheept. Men twijfelde niet of de stad zich op genade overgeven zou.

De volgende officiële dépêche is gisteren avond door de ministeriele bladen bekend gemaakt geworden: »Mars 27 November...

In Afghanistan zijn alts gevangen, zonder uitzondering, teruggevoerd. Eene Proclamatie onder dagtekening van 1 October kondigt aan, dat het Engelsche leger naar de Sutlege terug trekt en aan de Afghans is vrijheid gegeven, het gouvernement te kiezen dat hun aansaat.

» De Majoor Malcolm is gisteren avond per stoomboot Locust naar Londen vertrokken.

De Proclamatie waarvan bovenstaande dépêche spreekt, is reeds sedert eenige dagen bekend.

NEDERLANDEN

— HERTOGENBOSCH den 9 Dec. 1842. Toevallige omstandigheden verhinderen ons op heden het 4de stuk tegen den Kerkbode mede te deelen. Wij zullen dit in het eerstkomend nummer laten volgen.

— Men verneemt dat de Heer Jacques Kinsbergen, eene tentoonstelling van zijne Kunst-Egyptische Vuurwerken zal geven in de Manége alhier. Men heeft alreeds eene proef van zijne Kunst gezien, in de Sociëteit de Harmonie alhier.

— Ongeduldig om te vernemen wat de oorzaak mogt zijn, dat het met zooveel verlangen te ginoet gezien gewijzigd tarief van in- en uitgaande regten zich nog niet in handen van de kamers van koophandel bevindt, die men verwachtte daarover geraadpleegd te zullen worden, hebben wij naar de reden van dit verwijf onderzoek gedaan en tot ons genoegen van goederhand vernomen, dat dit verwijf alleen is toe te schrijven aan de bijzondere zorg, welke aan dit gewichtige werk bij het ministerie van financiën besteed wordt, alvorens hetzelfde ter beoordeeling over te geven. Zijn onze berigten juist, zoo als wij alle reden hebben te gelooven, dan mag men inderdaad nu de gegronde verwachting koesteren van een goed staatsstuk te zullen erlangen, dat geschikt zal zijn om eens vooral of althans voor een lang tijdsbestek de onzekerheden des handels op te heffen.

» GRAVENHAGE den 6 december. Heden wordt in deze residentie de vijftigste verjaardag van Z. M. den Koning gevierd met het spelen der klokken en het uitsteken van vlaggen uit alle openbare gebouwen en vele bijzondere woningen. Ten twaalf ure was er groote parade van het garnizoen in de Maliebaan, waarbij ook het corps officieren der schutterij tegenwoordig was. Deze morgen was er familie dejeuner ten Hove en heden middag diner. Heden avond is er gala-comedie in den koninklijken nederduitschen schouwburg, en zullen de eeroport in den vijver, het raadhuis, de departementen van algemeen bestuur, de hotels der vreemde Ministers, de groote sociëteit op het plein en andere gebouwen verlicht worden, terwijl op den Vijverberg de muziek van de schutterij zich zal doen hooren. Morgen avond is er groot gala-bal op het paleis in het Noordeinde.

PAUS INNOCENTIUS III.

KONING JAN ZONDER LAND.

[Vervolg van No 140.]

Men kon evenwel tot geenens uitslag komen; want Jan ondernam datzelfde jaar (1210) eene expeditie in Ierland, hetzij om de oneenigheid te stillen, welke bestond tusschen de Engelsche Barons en de Inlandsche opperhoofden, of wel om Hugo en Walter de Lacy te vernederen en zich op den gehaatten Willem de Braase, die bij de laatste eene schuilplaats gevonden had, te wreken. De expeditie viel gunstig uit voor den Koning en ook voor Ierland; omtrent twintig opperhoofden legden te Dublin den eed van trouw en halde af; anderen keerden vol vertrouwen naar hunne kasteelen terug; de Lacy's werden tot de vlugt gedwongen; Mathilda, echtgenoot van Willem de Braase viel met haren zoon en hare schoondochter den Koning in handen en moest van honger omkomen. Men stelde grensbewaarders aan tegen de aanvallen van eenige opperhoofden, die uit hunne ongezellige schuilplaatsen op de bezittingen der Engelschen vielen. Van dien tijd af werden de wetten, gewoonten en het geld van Engeland en Ierland ingevoerd, graven en andere beambten beheerden het land volgens de wetten; de bisschop van Norwich werd opperregter. Deze verandering was eene wezenlijke verandering voor de Engelschen, die zich

na de bemeestering van het eiland, aldaar vestigden. Jan, die overal aldaar welgevallen had kunnen beschikken, keerde naar Londen terug, met eene nieuwe behoefte aan geld, hetwelk hij van de geestelijkheid wilde afpersen. Hij liet al de bisschoppen, kerkvoogden en oversten der kloosters voor zich komen, en legde hun eene schatting op, welke men zegt honderd duizend p. st. bedragen te hebben. Het schijnt dat de schatten, welke Jan in het begin des jaars, door middel van filteringen, den joden had afgesperst, reeds verspild waren. Eene volks-overlevering verhaalt, dat een jood van Bristol, die de anderen n geldzucht overtrof, door den koning veroordeeld werd, dat hem dagelijks eenen tand zou uitgetrokken worden, tot dat hij zich met tien duizend marken zou hebben vrijgekocht. De jood liet zich zeven tanden uitrukken, doch bij den achtsten bezweek zijne zucht naar schatten voor de smart, en de begeerlijkheid des dwingelands werd voldaan. Geen wonder dat een groot aantal joden het land verliet.

Jan was alzoo het land van Galles zegevierend doorgetrokken; een aantal gijzelaars tot waarborg der getrouwheid van de grooten met zich voerende; maar het oogenblik naderde, waarop zijn willekeurige gedrag, zijne zwakheid en zijne ongeregelde den, door eenen openlijken vrede-breuk met den Paus, met de diepste vernedering stonden gestraft te worden. Nog voor zijne oorlogs-toerusting liet hij de bisschoppen en geestelijken, die op het vaste land eene schuilplaats gevonden hadden, aanmanen om in het rijk terug te keeren, onder verbeurte hunner inkomsten. Den zeelieden werd bevolen niemand over te zetten, en aan een ieder den overtocht te beletten. Bij zijne terugkomst van het land van Galles vond Jan gemagtigden van den Paus, op zijn verzoek afgezonden, om pogingen aan te wenden, ter herstelling van den vrede tusschen den Koning en de kerk; maar Koning Jan verwierp alle voorstellen, zoodat de gemagtigden onverrichter zake moesten terug keeren, na de excommunicatie en het interdict op nieuw te hebben uitgesproken.

Innocentius zag zich dus eindelijk, na zoo veel langmoedigheid, verplicht de vassalen, den adel, het volk en al de onderdanen van de Engelsche kroon te ontheffen van den eed van gehoorzaamheid; en verbood, onder straffe van den kerkelijken ban, alle gemeenschap met den koning. Jan bevond zich opdat oogenblik te Nottingham, in eene expeditie tegen de inwoners van het land van Galles. Deze, door den koning van Frankrijk aangemoedigd, en door de belofte van den Paus, dat zij, indien zij opstonden, van het interdict zouden ontheven worden, aangevuurd, hadden onderscheidene kasteelen bemeesterd, vele dorpen langs de grenzen verbrand en eenen aanzienlijken buit gemaakt. Op bevel des konings werden acht en twintig jongelingen, die het vorige jaar als gijzelaars waren uitgeleerd, opgehangen. Gedurende deze strafvoering nam Jan deel aan een groot feestmaal. Daar ontving hij brieven van den koning van Schootland, die hem berigtten dat er verraad tegen hem gesmeed werd; het opperhoofd van het land van Galles gaf hem hetzelfde berigt. Niettegenstaande dat alles zette hij zijnen togt voort en begaf zich, met een groot militair gevolg, naar Chester. Ook aldaar ontving hij brieven, dat zoo hij nog verder ging, hij of door zijne baronnen gedood of aan den vijand overgeleverd zou worden. Toen hij eindelijk de uitspraak van Rome vernam, keerde hij in allerijl en geheel ontsied naar Londen terug, vorderde waarborgen van trouw van al de grooten, die hem verdacht voorkwamen. De meesten hanner zonden hunne kinderen, hunne neven, al naar het den koning behaagde; en nu waande hij zich veilig.

Hij vernam dat een bevondig man van Wakefield, met name Petrus, die bij het volk door zijne de gaven van voorzeggings te bezitten, gezegd had, dat hij op den Hemelvaartsdag van het volgende jaar geen koning meer zoude zijn en de kroon aan een ander zou worden opgedragen. In het be-

gin versmaadde hij deze voorzeggings, als van eenen zinlooze, maar aangezien deze man dezelve meer en meer verspreidde, liet hij hem voor zich komen en vroeg hem: » Zal ik op den gezegden dag sterven, of hoe zal ik de kroon verliezen? — » Het is zeker, antwoordde Petrus, dat gij op dien dag geen koning meer zult zijn, en indien ik van onwaarheid overtuigd word, moogt gij met mij handelen naar uw welgevallen. — Het zij zoo, herhaalde de koning, en beval dat men den man in de gevangenis zou werpen. De woorden van Petrus verspreidden zich door het geheele land; zij werden als een teeken van den hemel beschouwd, en vlogen van mond tot mond, steeds met nieuwe bijzonderheden vermeerderd. Vele groote heeren waren ontevreden, hunne vrouwen en dochters onteerd te zien; anderen, door de afpersingen des konings tot armoede gebragt te zijn; een groot aantal, omdat hij hunne naast bestaanden gedwongen had, het land te verlaten en zich daarna van hunne goederen had meester gemaakt. Zoo groot was de algemeene verbittering, dat de uitspraak van den Paus met de levendigste vreugde ontvangen werd; en het gerucht verspreidde zich, dat de baronnen het Engelsche rijk aan den koning van Frankrijk hadden aangeboden, hem verzoevende over te komen, om zich, tot aller vreugde te laten kroonen.

De aartsbisschop van Cantorbry en eenige andere bisschoppen begaven zich naar Rome en verhaalden den Paus al de verdrukkingen en wreedheden, door koning Jan tegen de kerk gepleegd, sedert het interdict; zeggende dat de bezorgdheid van den Paus alléén hen redden konde. Op aanraden der kardinalen, der bisschoppen, en van andere wijze mannen, werd een nieuw vonnis uitgesproken, waarbij Jan van den troon vervallen verklaard werd en bepaald, dat door tusschenkomst van den Paus een waardige opvolger benoemd zou worden. De koning van Frankrijk werd met de uitvoering van dat vonnis belast. Innocentius liet hem uitnodigen den koning van Engeland, tot straf zijner zonden van den troon te stooten en bezit te nemen van het rijk voor hem en zijne opvolgers ten eeuwigen dage. Den grooten, ridders en krijgslieden werd bevolen zich, als kruisvaarders, onder de vanden van Philippus te scharen, om het onrecht der kerk aangedaan, te wreken en ontvingen deel aan dezelfde geestelijke voorregten, welke vergund waren aan degenen, die zich als Pelgrims naar het H. Graf begaven. Innocentius liet den aartsbisschop van Cantorbry en zijne ambtgenooten vergezellen door den subdiaken Pandolphus, zijnen vertrouweling, en broeder Durand, Tempelridder, als uitvoerders zijner bevelen. Deze bevelen echter moesten eerst slechts dienen om den koning te verschrikken. Innocentius hadde aan eene schikking in der minne de voorkeur gegeven; want daar koning Jan gevraagd had, dat men zijne zaak te Rome op nieuw zou onderzoeken, onder belofte van voldoening en zelfs van boetpleging voor al de misslagen, waardoor hij den Paus, de kerk en de geestelijkheid van Engeland kon bedroefd hebben, koesterde Innocentius steeds de hoop op eene schikking. Om dezelve te bevorderen had Jan zich van onderscheidene kerkvoogden gifbrieven weten te verschaffen van al hetgeen hij hun, sedert zijne komst aan de regering, had afgesperst. Ingevolge dus het verlangen des konings, overhandigde Innocentius, in eene geheime bijeenkomst, aan zijne afgevaardigden het ontwerp eener overeenkomst, voor het geval dat Jan zijne belofte zou gestand doen, en waardoor alleen hij genade bij den H. Stoel zou vinden.

Den 28 Augustus ontmoetden de afgevaardigden van den Paus, den Koning te Northampton. Hij liet hen bij zich toe. Wij zijn hier op uw verlangen gekomen, zeide Pandolphus den Koning, in tegenwoordigheid der vergaderde Grooten, om den vrede met de kerk te herstellen en uwe » gevoelens daaromtrent te vernemen. — Wat wilt » gij dan? — Genoegdoening aan de Kerk, terug-

